

PTT-Kievitsveld 2016-2017

Koos Middelkamp

Sinds de start in augustus 1989 was dit inmiddels het 28e seizoen van deze telling. We tellen volgens het principe van de PTT (punt-transect-telling), een project van Sovon gericht op wintervogels. Na een aanvankelijke opzet met enkele tellingen per jaar is Sovon al lang geleden overgestapt naar slechts één jaarlijkse telling in de tweede helft van december. Wij vonden het van het begin af aan leuker om deze route van augustus tot april te tellen om op die manier ook het vertrek in het najaar en de terugkomst in het voorjaar van de zomervogels mee te nemen.

Het weer was ook dit jaar weer behoorlijk afwisselend. De temperaturen waren tamelijk gematigd met een maximum van 20 graden in september. Alleen in januari startten we onder het vriespunt; het was ook de enige maand waarin sprake was van enige ijsbedekking op kanaal en plassen. In augustus, november, februari en maart was er sprake van meer of minder (mot)regen, toch altijd weer een wat hinderlijke factor, zowel bij het waarnemen als bij het noteren van de waarnemingen.

Zoals de laatste jaren gebruikelijk verschenen er ook nu geen nieuwe soorten op de lijst. Toch zijn er wel wat leuke krenten uit de pap te halen. Zo zagen we bij vrijwel elke telling wel een slechtvalk op of nabij het HNK gebouw. Deze soort heeft hier dan ook met succes gebroed. Ook de ijsvogel ontbrak zelden op het lijstje, zij het met iets lagere aantallen dan waar we de laatste jaren mee verweerd waren. De roodborsttapuit deed het met elf exemplaren in september ook prima. In april telden we vier raven. Opvallend is overigens ook dat we in al die negen tellingen geen enkele koperwiek zagen, een groot verschil met jaren waarin honderden of in een enkel geval (oktober 1997) zelfs duizenden van deze lijsterachtigen geteld werden. In totaal werden in de loop van dit telseizoen 83 soorten genoteerd.

Het aantal tellers varieerde van drie in december – deze telling viel samen met meerdere andere tellingen - tot zeven en er zijn geen aanwijzingen dat deze tellers van plan zijn de komende jaren te stoppen met hun reguliere gezonde fietstochten langs Kievitsveld.

Elke derde zondag van de maand, van augustus tot en met april vertrekken we, meestal om acht uur, bij de brug over het Apeldoorns Kanaal in de Deventerstraat. Omdat tellen in het donker niet zo handig is starten we in december pas om kwart voor negen uur en in januari om half negen.

Wie ook eens mee wil is welkom. Neem een degelijke fiets mee, een kijker, een goed humeur en voldoende lagen warme en zonodig ook waterdichte kleding; daarnaast een hapje en een drankje voor onderweg en, zeker aan te raden, ook een zitmeubeltje om daar relaxed van te genieten.

totalen 2016-2017	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	max	totaal
										16-17	16-17
dodaars	-	-	7	3	-	9	2	1	-	9	22
fuut	8	13	6	5	2	3	3	14	11	14	65
aalscholver	3	8	22	21	17	28	20	18	7	28	144
grote zilverreiger	-	-	-	3	1	1	3	1	2	3	11
blauwe reiger	7	6	7	7	5	4	6	1	3	7	46

totalen 2016-2017	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	max	totaal
										16-17	16-17
ooievaar	-	-	-	-	-	-	1	2	-	2	3
knobbelzwaan	10	17	34	35	39	47	43	20	20	47	265
wilde zwaan	-	-	-	-	-	-	18	-	-	18	18
toendrarietgans	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	2
kolgans	-	-	54	-	120	43	-	-	-	120	217
grauwe gans	3	-	17	55	405	404	149	83	80	405	1196
soepgans	3	3	6	9	15	15	11	11	4	15	77
canadese gans	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
brandgans	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
nijlgans	6	-	1	3	2	-	4	3	4	6	23
carolinaeend	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1
mandarijneend	9	-	-	-	3	21	-	-	2	21	35
smient	-	-	-	-	5	-	-	-	-	5	5
krakeend	2	2	-	15	35	88	110	5	2	110	259
wintertaling	-	2	11	3	18	24	30	-	-	30	88
wilde eend	139	151	208	470	382	350	237	83	56	470	2076
soepeend	21	28	13	23	24	18	13	9	5	28	154
tafeleend	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4	4
kuifeend	-	-	13	71	77	69	91	57	10	91	388
brilduiker	-	-	-	2	1	3	1	-	2	3	9
havik	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1
sperwer	-	1	1	2	3	-	-	-	1	3	8
buizerd	-	11	7	6	5	6	4	9	5	11	53
torenvalk	1	1	1	-	-	-	-	1	1	1	5
slechtvalk	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	8
fazant	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
waterhoen	5	7	13	9	24	11	12	14	8	24	103
meerkoet	53	100	125	181	210	236	245	203	143	245	1496
scholekster	-	-	-	-	-	-	-	4	8	8	12
kievit	-	-	20	-	-	-	1	2	-	20	23
witgatje	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
kokmeeuw	5	5	32	65	276	72	89	1	-	276	545
stormmeeuw	-	8	29	-	-	78	8	-	-	78	123
kleine mantelmeeuw	2	-	-	-	-	-	-	-	8	8	10
zilvermeeuw	1	-	-	-	-	-	-	-	5	5	6
holenduif	-	32	6	21	21	5	1	1	-	32	87
houtduif	91	49	57	124	109	89	71	33	48	124	671
turkse tortel	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
ijsvogel	4	3	2	2	4	4	-	4	3	4	26
groene specht	-	-	1	-	-	-	-	1	2	2	4
grote bonte specht	2	4	2	-	5	5	4	1	1	5	24
boerenzwaluw	140	24	-	-	-	-	-	-	6	140	170
huiszwaluw	10	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
grote gele kwikstaart	-	-	3	1	2	4	2	2	-	4	14
witte kwikstaart	-	5	-	1	1	1	3	7	4	7	22
winterkoning	3	2	8	2	5	4	3	12	16	16	55
heggemus	-	1	4	1	3	3	12	7	9	12	40

totalen 2016-2017										max	totaal
	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	16-17	16-17
roodborst	5	11	45	9	17	17	5	11	10	45	130
zwarte roodstaart	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
roodborsttapuit	2	11	1	-	-	2	-	-	2	11	18
tapuit	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1
merel	7	11	34	12	22	29	20	24	40	40	199
kramsvogel	-	-	32	6	57	199	53	-	-	199	347
zanglijster	-	1	-	-	-	2	3	6	5	6	17
grote lijster	-	-	1	2	2	-	4	8	5	8	22
kleine karekiet	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
zwartkop	1	2	-	-	-	-	-	-	22	22	25
tjiftjaf	11	13	-	-	-	-	-	16	21	21	61
goudhaantje	1	1	-	-	2	1	1	-	-	2	6
staartmees	-	-	4	7	12	-	-	3	-	12	26
glanskop	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	2
pimpelmees	3	12	6	5	13	18	13	14	17	18	101
koolmees	3	9	7	5	21	20	18	30	30	30	143
boomklever	1	4	3	-	2	2	3	7	2	7	24
boomkruiper	2	9	6	4	10	6	3	4	4	10	48
gaai	7	8	11	3	11	8	8	3	7	11	66
ekster	1	4	6	1	9	12	15	18	9	18	75
kauw	20	11	248	117	35	77	62	77	33	248	680
roek	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3	3
zwarte kraai	165	13	45	53	36	30	33	55	55	165	485
raaf	-	-	-	-	-	-	1	-	4	4	5
spreeuw	13	113	143	52	45	118	17	77	50	143	628
huismus	-	24	31	14	39	30	55	66	36	66	295
vink	3	8	24	11	20	30	9	22	26	30	153
groenling	-	1	-	-	-	2	5	4	5	5	17
putter	-	-	-	54	1	-	-	9	1	54	65
sijs	-	-	5	12	93	79	36	-	-	93	225
goudvink	-	-	1	3	6	2	4	-	-	6	16
aantal soorten	42	47	49	48	53	49	55	52	53	55	83
aantal exemplaren	776	755	1364	1514	2275	2329	1572	1067	862	2329	12514

Omstandigheden

datum:	21-8	18-9	16-10	20-11	18-12	15-1	19-2	19-3	16-4
aanvangstijd:	8.00	8.00	8.00	8.00	8.30	8.30	8.00	8.00	8.00
eindtijd	13.15	13.45	14.15	13.45	15.00	15.00	13.45	13.40	13.45
temperatuur °C van	17	15	8	7	6	-3	3	10	2
temperatuur °C tot	19	20	18	12	8	3	6	12	10
bewolking	ZB	HB	OB	ZB ¼	ZB	BO	ZB ½	ZB ¼	HZB
neerslag	MRB	-	-	(M)R	-	-	(M)R	(M)R	-
ijsbedekking %	-	-	-	-	-	25	-	-	-
windkracht	zw/m	m	m	h	zw	zw	zw/m	m/vk	m
windrichting	W	NO	ZZO	ZZW	WNW	W	ZW	ZW	W

OB=on-, BO=bijna on-, LB=licht-, HB=half, ZB=zwaar bewolkt, (D)M=(dichte)mist.
 NS=natte sneeuw, B=bui, (M)R= (mot)regen, H=hagel
 ws=windstil, zw=zwak, m=matig, vk=vrij kr, kr= krachtig, h=hard

Tellers:

gerrian tacoma	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9
hans de jong	x	x	x	x	-	x	x	x	x	8
henk keizer	x	x	x	-	-	-	-	-	-	3
jan van bijsteren	x	x	-	x	-	x	x	x	x	7
koos middelkamp	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9
marcel schäffer	-	-	-	-	x	-	-	x	-	2
mariet corstiaensen	-	-	x	-	-	-	-	-	-	1
paul schyns	x	x	-	x	-	-	x	-	-	4
rob versteeg	x	x	x	x	-	x	x	x	x	8
	7	7	6	6	3	5	6	6	5	